

Vilnis Talpina Daugiausia
Žinių iš Amerikos, Lietuvos
ir Kitų Šalių

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

Už Pastovios Taikos ir
Liaudies Laimėjimų
Apsaugojimą!

VOL. XXVIII, NO. 261

3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

TREČIADIENIS, LAPKRIČIO (NOV.) 5 D., 1947 M.

Telephones: Victory 7325-7326

KAINA 4 CENTAI

Kasdieną—

Pan Mikolajczyk atvykęs
Neilgas Interviu
Japonijoj ir TSRS
Geros Pastangos

Pan St. Mikolajczyk atvykęs Amerikon, pas "savo draugus". Washingtono sakoma susibūrę daug Europos liaudies priešų. Jie sudarę melyną ar juodą internacionalią grąžinti Europon fašizmą, bet jie puosia tai "Europos laisve".

Washingtono jie gali paplėpti, pagerti naktinuos kluuose, bet liaudies valdžios nuo to nebūs nė šilčiau, nė šalčiau.

Kinų liaudies armija jau stengiasi užimti Mandžūrijos sostinę—Čangčun ir svarbių miestų Kirin.
Čiang valdžia gali netekti Mandžūrijos, svarbiausios Kinijos provincijos.

Tokyo nekantriai laukia vieno liudininko, kuris atgabentis iš Tarybų Sąjungos karu beisvių stovyklų. Laikraščiai atstovai apsispjo jį. Kaip ten gyvenimas—klausišeno jie.

Karo belaisviai Tarybų Sąjungoj geriau gyvena negu Japonijoj darbininkai, atsakė Rokuzo Takebe.
Su tuo ir baigėsi interviu.

Gen. MacArthur frentai mano, kad jis kandidatus į prezidentus republikonų tikieiti.

Labai galima, kad jis norės kandidatuoti.—Generolas labai gerai apie save mano. Republikonų bosai tačiau ne taip optimistiški. Tik pulk. McCormick, Chicago Triūnė leidėjas, jo nori.

Pulk. Marshall Knappen, buvęs militarinis Amerikos valdžios pareigūnas Vokietijoj, savo knygoj "And Call It Peace" rašo, jog Amerikos armija plačiai užsiima juodos rinkos prekyba, lytiniais ekscesais, taipgi "generalė impotencija motosi".

Vienas karininkas "Per kelias savaites pasidarė \$120,000" Berlyne.
Bet gen. Clay, kaip rodo, labiausia susirūpinęs propaganda prieš TSRS.

Philadelphijos kardinolas Dennis Dougherty reikalauja uždrausti rodymą judžio "Forever Amber".

Tas judis yra menkos vertės, daugiau pasipelnijimui. Moralybei jis vargiai bent kiek žalingas.

Yra daug kenksmingesnių dalykų, prieš kuriuos reikia kovoti.

Chicagoj vienas 12 metų berniukas nužudė 7 metų berniuką. Ir tai padaryta be jokios priežasties.

Tokios žudynės pasikartoja čia.
Plešimai irgi didėja.

Tai yra pavojingos draugijos ligos, reikia jas naikinti. Bet mūsų kongresiniai komitetai, visokie tyrinėtojai iškaitę dirba prieš komunizmo pavojų, kuris neegzistuoja.

Buvęs Amerikos ambasadorius Britanijoj, paskui pastovus Jungtinių Tautų narys, John Winant, nusizūdęs.

Sakoma, jis nesveikavo. Labai galima, kad dabartinė nerami padėtis jį pavėikė.

Daugelis žmonių gerokai nervojausi dėl esamos padėties, ypač komercinė spauda ją blo-

Konfliktas Tarp Trumano Ir Republikonų

CIO MOBILIZUOSIS NAUJIEMS ŽYGIAMS

Laiške Senatoriui Vandenbergui Philip Murray Atakuoja Thomaso Komitetą

WASHINGTON, Lapkr. 3.—CIO nacionalis hedkvoiteris pranešė visoms lokalėms unijoms pradėti intensyvią kampaniją už grąžinimą kainų kontrolės, racionavimo ir aptaksavimą pelnagrobių. Unijoms įsakyla mobilizuotis, kad padarius tinkamą spaudimą į Kongreso narius.

Reikalaujama daug daugiau aptaksuoti viršpelniūs. Atsišaukime į unijas pabrėžiant, kad išpurtusis kainos veda Amerikos liudnuomenę desperacijon.

Be to, ten sakoma: "Jeigu kongresmanai sugrįž Washingtonon taip žabali liaudies reikalams, kaip buvo pradžioj šių metų, tai specialė Kongreso sesija nieko gero neduos".

Su kongresmanais ir senatoriais unijų nariai turi užmegali artimiausią kontaktą.

Visur reikia šaukti plačius masinius susirinkimus.

CIO prezidentas Philip Murray, savo laiške senatoriui Van-

denbergui nurodo, kad kongresinis neamerikinės veiklos komitetas būtinai reikia panaikinti, nes to komiteto veikimas daro didžiausią nešlovę Kongresui.

To komiteto užmojis įvesti minčių kontrolę yra sekimas tų valstybių, kurios buvo įvedusios panašią kontrolę ir su kuriomis Amerikai reikėjo kariauti.

Sferzai Nekaip Pavyko Londone

LONDONAS, Lapkr. 3.—Italijos užsienio ministras grafas Sforza sugrįžo iš Londono, kur jis tarėsi su britų užsienio ministru Bevinu.

Vargais negalais susitarita, kad Britanija sugrąžins Italijai jos karo laivus.

Britų valdžia bijosi, kad Italijoj paims viršū komunistai ir kairieji socialistai. Sforza bandė įrodyti, kad Italijos režimas esąs tvirtas.

Britų valdžia bijosi, kad Italijoj paims viršū komunistai ir kairieji socialistai. Sforza bandė įrodyti, kad Italijos režimas esąs tvirtas.

Francūzijoje Padidės Takasai

Paryžius, Lapkr. 4.—Ramaidiero valdžia užgėrė naujus planus, kaip surinkti daugiau takso. Tikimasi, kad įvedus naujas taksavimo priemones, bus surinkta 70 milijonų frankų, kas lygu 581 milijonui dolerių.

Farmieriai turės sumokėti 15 milijonų frankų naujais taktais.

Farmierų tarpe pasireiškia didelis nepasitenkinimas. Jie mano, kad valdžia didina privilegijas stambiųjų kapitalistų.

Nenori, Kad Turistai Vykty Jugoslavijon

LONDONAS, Lapkr. 3.—Amerikon norėjo atvykti jugoslavų turistų organizacijos įgaliotinis Karlo Novak. Jam neduota vizos.

Šiai organizacijai rūpi, kad juo didesnis svetur gyvenančių jugoslavų skaičius atvyktų sezon tėvynėn praleisti atostogas. Turistams iš svetimų šalių daroma visokių lengvatų.

Britų Generolo "Misija" Maskvoj

MASKVA, Lapkr. 3.—Keturi Maskvos darbininkai praneša "Pravdoje", kad ties viena Masovs dirbtuve jie sugavo įtartiną asmenį, fotografavusį dirbtuvę. Pasirodė, kad tas asmuo yra britų militarinis ataše Masovje, generolas R. Hiltonas.

Patyrinėjus jį tuoj paleido. (Britų užsienio ofiso praneša, kad generolas tikrai buvo to vietoj, bet jokių fotografijų neįtraukęs.)

Laikraštinių unijos (CIO) naujai išrinktas prezidentas Harry Martin (dešinė) kalbasi su tos pat unijos vice-prezidentu Samuel Eubanks apie unijos planus ateičiai (Federated Pictures)

Zinios iš Tarybų Lietuvos

LENTVARIS—NAUJAS INDUSTRIŠNIS CENTRAS TRAKŲ APSKRITYJE

Grigiškių Popieriaus Fabrikas Didžiausias Visoj Lietuvoj

LENTVARIS (seniau Landvaravos) virto vienu stambiausių jaunosios Lietuvos respublikos pramonės centrų. Geteželinė linija padalina gyvenvietę į dvi dalis. Kairėje pusėje stovi naujas iš baltų plytų sudėtas pirmoji Lietuvoje santechnikos įrengimų "Kaitros" fabriko pastatas. Statybinkai mėnesį anksčiau termino paruošė įrengimų montavimui svarbiausių gamybinį korpusą, kuriame bus lydomo, mechaninis, surenkamasis ir kiti cechai.

Dabar gamyklos cechuose prasidėjo įrengimų montavimas, į įmonę pradėdama gėžinkelio saka.

Kelčiasi ir senųjų Lentvario įmonių išvaizda.

Mechaninė dirbtuvė, priklausius anksčiau prancūzų-lenkų akcinėi bendrovei, išsiplėtė, cechuose pastatyti nauji įrenginiai. Įtemptas trijų metų tarybinis žmonių darbas pasibaigė dideliais gamybiniais laimėjimais. Dirbtuvių vietoje dabar įrengta vinių gamykla. Išleidiamosios

produkcijos apimtis šioje įmonėje padidėjo kelis kartus.

Didelė atstatomieji darbai praverė grigiškių popieriaus fabriku. Šis fabrikas anksčiau priklausė fašistui Kuricui. Darbo sąlygos jame buvo nepakenčiamos. Tarybų valdžios metais fabrikas paverstas vienu iš stambiausių respublikos popieriaus kombinatų, kuris dabar gamina įvairių rūšių popieriaus ir kartono. Kombinato darbininkai turi savo klubą, kiną, biblioteką, valgyklą. Darbininkų butuose įvesta elektros šviesa.

Jau baigti taip pat kalkių gamyklos ir kartono fabriko atstatomieji darbai.

Naujas Pramonės Centras Tarybų Lietuvoje

Is kaimelio tarp žaliuojančių medžių šakų atsiskleidžia Lentvario panorama. Bestraukdami iš Lietuvos vokiškieji grobikai iš šios gyvenvietės telepaleikė tik kelias dešimtis gyvenamųjų namų ir sugriautus pusiau amatininkų gamyklų cechus.

Henry Wallace Sugrįžo Namu

NEW YORK, Lapkr. 4.—Pa-buvęs keturias savaites Palestinoje, Transjordanijoj, Graikijoj ir Italijoj buvęs vice-prezidentas Henry Wallace pasiskrido New Yorkon.

Jis atriskdo iš Romos transatlantinį lėktuvą "Gates of Suez".

Po ilgos kelionės Henry Wallace išrodė pavargęs.

Būdamas Romoj jįsai, tarp kitko, konferavo ir su komunistų vadu Palmiro Togliatti.

Nusizūdė Eks-ambasadorius John G. Winant

CONCORD, N. H., Lapkr. 4.—Sausdydystė baigė savo gyvenimą John G. Winant, buvęs Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorius Britanijai. Jis nusisovė.

Sakoma, kad jis buvo pavargęs fiziniškai ir protiniškai.

Jis nusizūdė miegamajam kambary. Tam kambary rasta du pistoletai.

Neseniai jis baigė rašyti savo atsiminimus, kurie greitai laiku bus atspausdinti.

John G. Winant priklausė republikonų partijai.

Francūzija Gaus Anglies

SEN. VANDENBERGAS PRADEDA ŠIAUŠTIS

Republikonai Užgirs Marshallo Planą Su Didelėm Rezervacijom

WASHINGTON, Lapkr. 4.—Juo labiau artėja specialė Kongreso sesija, tuo labiau aiškėja, kad tarpe Trumano ir republikonų įvyks aštrių susirėmimų dėl Marshallo plano ir naminės politikos klausimais.

Senatorius Vandenbergas reikalauja, kad Administracija patiekty planą, kokių reikėsia sumy Vakarų Europai "išgelbėti".

Kinijai ir kitoms šalims. Senatorius Taftas sako, kad Amerika, sekanciais metais, gali duoti puspenktio biliono dolerių, o Valstybės Sekretorius Marshallas nori 8 bilijonų. Skirti tokią sumą republikonai ne sutiksia. Bent tai išsireiškė senatorius Taftas.

Senatorius White (Maine) sako, kad didžiama senatorių dar nenusisprendė. Tarpe republikonų yra ir tokių, kurie mano, kad Vakarų Europos šalys nebadauja.

Už aukštas kainas Trumano šalininkai versią atsakomybę ant republikonų, o tas gali dar labiau pagadinti santykius tarpe republikonų ir demokratų.

Prezidento Trumano patariamasis komitetas taksoja problemą išspręsti rekomenduoja šiek tiek nukopoti taksus, atsižvelgiant ir reikalus tv, kurų pajamos mažesnės. Tame komitete atstovaujama ir unijos.

Po to seka Britanija. Marshallo sąskaiton neįeina Balkanų šalys ir Lenkija.

Šiuos davinius jis paskelbė savo straipsnyje, parašytam Britanikai Enciklopedijai.

Mikolaičikas Atvyks Amerikon Intriguoti

LONDONAS, Lapkr. 4.—Stanislavas Mikolaičikas greitai laiku išvyks Amerikon. Jis sakys noris pasimatyti "su savo draugais", kas reiškia, kad jis, pribuvęs Amerikon, viensy demokratinės Lenkijos priešus.

BERLYNAS, Lapkr. 4.—Amerikos ir britų kariuė žvalgyba padėjusi Mikolaičikui pabėgti iš Varšavos iki Londono. Jį padedanti ir kitoms tos rūšies asmenims, bėgantiems iš Rytų į Vakarus.

Skaldo Darbininkų Judėjimą

SANTIAGO, Čilė.—Socialistų vadovaujama sekta Čilės Darbo Federacijoj sakosi pasius savo atstovybę į Lima, Peru sostinę, kur įvyks konferencija tų organizacijų, kurios nori sudaryti naują Lotynų Amerikos Darbo Konfederaciją.

(Amerikos Darbo Federacijos agentai jau senai kursto tūlas unijas Lotynų Amerikos kraštuose, kad jos sukurtų savo "internacionalą").

Lotynų Amerikos Darbo Konfederacijai vadovauja Lombardo Toledana ir kiti kairieji.

Nikolai Bulganin — Maršalas

LONDONAS, Lapkr. 4.—Masovs radijas praneša, kad generolas Bulganinas pakeltas į maršalus.

Nikolaj Bulganinas pasižymėjo, kaip labai gabus strategas Tėvynės karo metu. Karui pasi baigus, jisėjo labai atsakomings pareigas.

Naujas Planas Korejaj

LAKE SUCCESS, Lapkr. 4.—Amerikos delegacija pasiūlė naują planą Korėjos nepriklausomybės atsteigimui priskubinti.

Amerikos ir Tarybų Sąjungos okupacijos jėgos turėtų pasitraukti iš Korėjos, praėjus 90-čiai dienų po to, kaip susikurs nepriklausoma Korėjos valdžia.

Amerikos delegacija siūlo sudaryti Korėjoj "tautinio saugumo jėgas", panaikinant militarinę ir pusiau militarinę organizaciją, kokios yra storgizuojamos šiaurinėj Korėjoj.

BULETINAI

CANTERBURY, Anglija.—Canterbury dekanas Dr. Hewlett Johnson, kuris buvo besiringęs vykti Amerikon, staigiai susirgo.

Amerikoj jįsai norėjo pasakytį viš eilę kalbų. Savo kelionę jam teko atidėti tolimesniam laikui.

LIMA, Peru.—Lėktuvais galemana maistas ir medicina nukentėjusiems nuo žemės drebėjimo Andes kalnų srityje.

Žemės drebėjime užmušta 53. Keli miesteliai išgrautai.

PARYŽIUS.—Manoma, kad Francūzijos gausis ir Tarybų Sąjungos pusinoro milijon tonų grūdų.

Dabar vedama derybos. Už kelių dienų gal bus susitarta.

BALTIMORE, Md.—Dienraštis "Sun" pasirodė pranešimas, kad sekantį pavasarį generolas MacArthur "triumfalniai" grįš namo laimėti republikonų nominaciją į JAV prezidentus."

Japonijos Plėšikai

TOKYO.—Plėšikavimas nusilubė visą šalį. Pasitaikio, kad ir amerikiečių apipilėš. Japonų policija menkai tapėjėgia kovoti su plėšikais.

VILNIS

Lithuanian People's Daily

Published daily except Sunday and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States one year \$7.00, six months \$4.75, Chicago \$9.00, six months \$4.75; Canada \$8.00, six months \$4.25, foreign countries 9.00, six months \$4.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in Chicago one year \$3.00, six months \$1.75; outside of Chicago one year \$2.50, six months \$1.50.

Advertising rates on application. 3116 South Halsted St., Chicago 8, Ill. Phone VICTORY 7322-7329. Entered as second class matter September 28, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Jis Tarp Savųjų

Stanislaw Mikolajczyk, Lenkijos liaudies priėšas, kuris būdamas Lenkijos valdžioj dirbo "Vakaru" imperializmo naudai, pagaliau pabėgęs pas savuosius—Londonan. Jam padėjo pabėgti Amerikos ir Britanijos militarinės žvalgybos Vokietijoje.

Mikolajczykas sako, jam grėšė mirties pavojus Lenkijoje. Jis matomai žino, kad jo tarnavimas kitoms šalims, esant Lenkijos valdžioj, pasiekė tokio laipsnio, kas skaitoma išdavystei. Jis taipgi žino, kad ilgai pasiepti to nebus galima.

Kiek laiko atgal Washingtonas turėjo atšaukti savo ambasadorių Lane, kurį lenkai kaltino veikiant su Lenkijos priėšais.

Mikolajczykas matomaiAUT, kad jo karjerai irgi artinasi galas, dėlto ir spruko iš Lenkijos. Dabar jis yra tarp savųjų, pas tuos, kuriems jis veikė. Jis gali būti herojus britų užsienio ministerijoje, Bevin'o ofise, bet Lenkijos žmonėms jis yra ir pasilikęs priėšas.

Mikolajczyko pagėbimu, kaip rodo, "vakarų" isperalistinė politika neteko paskutinio stambaus ramsčio centralinėj Europoj.

Verta dėmesio ir tai, kad Britanijos socialistai priglaužia Lenkijos liaudies priėšus.

Juo Greičiau, Tuo Geriau

Tarybų Sąjungos delegacija Jungtinių Tautų Generalėj Asamblėjoj išstojo prieš Amerikos pasiūlymą, kad iki Palestinos savistoviai valdysis, Britanijos armija ją prižiūrėtų. TSRS reikalauja, kad Britanija tuojau pasitrauktų iš Palestinos ir kad Jungtinės Tautos prižiūrėtų Palestina iki ta šalis pilnai susitvarkys—perskyrus ir arabų ir žydų valstybes.

Britanija jau užtektinai teriojo Palestiną. Jei ji būtų pasitraukus kai jos mandatas pasibaigė, Palestina nebūtų blogiau, ir labai galimas faktas, kad jai būtų buvę geriau. Ji pati būtų geriau susitvarkius. Britanijai nerūpi to šalies gerovė, jai rūpi palaikyti savo militarines tvirtoves Artimuose Rytuose, apsaugoti savo aliejaus interesus ten ir turėti stotį kelyje į Indiją ir toliau į rytus.

Kur tik britų imperializmas vyrauja, visur eina tautiniai, rasiniai ar religiniai kivičiai. Mat kai žmonės tarp savęs kausis, juos lengviau valdyti.

Jungtinių Tautų prižiūrėjo Palestina greičiau susitvarkys.

Farben Rolė

Šiuo tarpu Nuernberge, Vokietijoje, eina byla Vokietijos cheminio trusto, I. G. Farben Industrie, viršininku. Byloje patvirtina, kad šis trustas padėjo naciams įsigalėti, taipgi padėjo pasirošti karui. Naciai suruoė karą, o Farben pasidarė milijonus.

Dar naciams skumuojančią valdžią pasigrobti Farben trustas jiems padėjo. Vieno tarpu duota \$80,000 nacių smogikams, SA, uniformas įsigyti. Kada naciai įsibrovė Čekoslovakijon, Farben aukėjo naciams \$200,000 "Sudetus valdyti".

Farben pradėjo gaminti sintetinį gasoliną, taipgi sintetinę gumą. Manyta, kad tai bus stebuklai, bet vėliau pasirodė, kad tas gasolinas perdaug atsieina. Vis dėlto tas žymiai prisidėjo prie paakstinimo Hitlerio prie karu.

Svarbu pręptėbėti, kad prieš karą Farben trustas turėjo ryšius su Wall St., Taigi, Wall Strystas, tiesioginiai ar netiesio-

giniai, padėjo Hitleriui, per Farben trustą.

Goeringas užtikrings Farben bosus, kad naciams valdžią paėmus bus galas demokratijai, kad 1932 metų rinkimai busių paskutiniai rinkimai bent šimtui metų.

Hitlerizmas betgi išsilakė tik 12 metų. Vokietijoje vėl yra balsavimai, bet už tai nėra Goering, Hitlerio ir visos tos gaujos, o jų geriausis talkininkai Farben trusto viršilos teisiams kaipo karu kriminalistai.

Žmonių Teisės ir Laisvės

Prezidento Trumano paskirtas Civilių Teisių Komitetas, po ilgo tyrinėjimo, savo raporte štai ką sako:

"Vergija šioj šalyj panaikinta apie šimtas metų atgal, ir jos tradicinės formos išnyko, bet noras priversti beturčius ir begėjius žmones, vienu ar kitu būdu, į vergijos padėtį dar neišnyko."

Komiteto raportas taipgi sako, kad naudojama legalės priemonės, techniniai būdai atėmimui žmonėms teisių balsuoti. Prieš negrus gi naudojamas teroras, kad juos neprileisti balsavimui.

Pikta propaganda taipgi vedama prieš žmones. Raportas sako:

"Ypatingai visuomenės kurstymas prieš komunistus daėjo virš blaivo proto... Isterija jau grumoją pavojum tikrai demokratijai."

Hollywoodo aktorių ir rašytojų tyrinėjimas Washingtono je pasiekė tokio laipsnio, kuris buvo galimas pastebėti tik laike Hitlerio režimo Vokietijoje.

Amerikos žmonių laisvei ir civilėm teisėm grėšia pavojus, jei ta isterija, jei tas paneigimas žmonių teisių eis toliau.

Šio Komiteto raportas gerokai prisideda prie sulaukymo to šėlimo, tos isterijos. Blaivesni žmonės pradeda apsižiūrėti, kad atakos prieš komunistus ir darbo unijas veda toliau, kad atėmimui jiems teisių reakcininkai nesitenkins, kad ta inkvizicija eis toliau, prieš visus reakcijai nepatinkamus asmenis, pirma dėl politinių ir ekonominių pažiūrų, paskui dėl bile ko, kas reakcininkams, fašistams nepatiks.

Prieš tą pasimojimą, prieš tą teisių paneigimą reikia kovoti.

Susikraustė Čionai

Dienraštis "Laisvė", editoriale, lapkričio 3, rašo:

"O prieš keletą dienų vienas radijo komentatorius plačiai kalbėjo apie "Mėlynąjį Internacjonalą." Jo buveinė esanti Washingtono. Jį sudaro iš Balkanų šalių pabėgę "valstiečių partijų" vadai su Vengrijos pabėgėliu Nagy pryšakyje. Jis teigė, kad dabar tik laukiama pribūnant Mikolaičiko. Tada jau girdi, "Mėlynasis Internacjonalas" išdirbs planus, kaip nuversti valdžią Vengrijoje, Rumuhijoje, Bulgarijoje, Lenkijoje ir tt. Vadinasi, mūsų sostinėje randasi lizdas konspiratorių prieš valstybes ir valdžias, su kuriomis mes palaikome diplomatinius ryšius. Argi galima tikėti, kad Nagy, Mikolaičikas ir tas visas "Mėlynasis Internacjonalas" darbuojasi be žinios mūsų diplomatu, mūsų krašto vadovybės?"

"Tai, švelniausia pasakius, nešėsa ir mūsų laikų neramų pasaulį ramybės ir taikos."

Prieš karą reakcijos centras buvo Berlyne. Didelė dalis Europos ir Azijos buvo arba fašistinių, ar pusiau fašistinių, valdžių rankose.

Po karo betgi Europoj dauguma valdžių yra liaudies rankose. Reakcijos likučiai subėgę į Jungtines Valstijas. Jie čionai nori susiburti, jie čionai norėtų fašizmo tvirtovę įsikurti.

Amerikos reakcininkai ir fašistuojanti elementai jiems padeda.

Mūsų valdžija veda tokią politiką, kuri irgi pasitarnauja reakcininkams. Ji noriai išleidžia ir priglaužia atbėgusius iš Europos liaudies priėšus. Jie ten prasikaltė ir bijo, kad nereiktų atsakyti už tai, tad bėga Amerikon.

Mikolaičikas kol kas yra Anglijoj, bet jis veikiausia atbėgs Amerikon.

TRISDEŠIMTOJI SUKAKTIS SPALIO REVOLIUCIJOS

1917 metais, lapkričio 7 (rusų kalendoriaus spalio 25), Raudonoji Gvardija ir revoliucinė kariuomenė užėmė geležkelių stotis, pašta, telegrafa, telefoną, ministerijas ir valstybės banką. Paleistas parlamentas.

Smolnos Institutas, kur buvo Petrogrado Sovietas ir bolševikų CK., liko kovinguoju revoliucijos štabu, iš kur ejo kovingieji įsakymai. Nakčia į Smolną buvo atvykęs Leninas ir emą pats betarpiškai vadovauti sukilimui. Nuo Kronštato tvirtovių kreizeris "Aurora" savuo patrinku, nukreiptų į Žiemos Rūmus, trenksmu lapkričio 7 d. paskelbė prasidėjusią naują erą—Didžiosios Socialistinės Revoliucijos erą.

Kariūnų ir šturmavimo batalionų saugojama laikinoji vyriausybė įstvirtino Žiemos Rūmuose. Naktį iš lapkričio 7 į 8 revoliuciniai darbininkai, kareiviai ir jūreiviai šturmu paėmė Žiemos Rūmus ir areštavo laikinąją vyriausybę. Ginkluotais sukilimas Petrograde laimėjo.

Il-sis Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimas atidarytas Smolne lapkričio 7 d. (spalio 25) apie 11-tą valandą vakare, kuomet pergalė nešas sukilimas Petrograde buvo jau pačiame įkarštyje ir valdžija sostinėj faktinai buvo Petrogrado Sovieto rankose.

Bolševikai suvažiavime gavo didžiulį daugumą. Menševikai, bundiečiai ir dešinieji eserai, matydami, kad jų dainelė suduoduota, pareiškėdami, kad Spalio Revoliucija esanti "kairiųjų smogklasas," apleido suvažiavimą. Suvažiavimas pamerkė menševikus ir eserus, pažymėdamas, kad ne tik nesigalbi, jog jie išėjo, o sveikina tai, nes, išėjęs pasidavėliams, suvažiavimas liko iš tiesų revoliucinių darbininkų ir kareivių atstovų suvažiavimu.

Suvažiavimo vardu buvo paskelbta, kad visa valdžija pereina į Sovietų rankas. "Remdamasis darbininkų, kareivių ir valstiečių milžiniškos daugumos valia, remdamasis įvykusia Petrograde darbininkų ir igulios pergalė, suvažiavimas ima valdžią į savo rankas," sako Il-jo Sovietų Suvažiavimo atsišaukimas.

Pagaliau, Il-jame Visos Rusijos Sovietų Suvažiavime buvo sudaryta pirmoji Sovietų vyriausybė—Liaudies Komisarų Taryba. Ji buvo sudaryta vien iš bolševikų. Pirmosios Liaudies Komisarų Tarybos pirminku buvo išrinktas Leninas.

Šis Rusijos revoliucijos įvykis kapitalistinėm pasauliu buvo lyg perkūno trenksmas iš giedros padangės. Tatai įvarė daug baimės, kad toks Rusijos darbininkų revoliucinis laimėjimas gali būti užkrečiamu pavyzdžiu Vakarų Europos darbininkams ir kare-

Nicolai I. Leninas

viams, kurie apimti gilias nepasitenkinimo dėl užsėtusio karo, ir kurie gali rusų pavyzdžiu atsukti durtus prieš savo ponus ir engėjus. Bet mūsų tuom laikinas ambasadorius Francis, nors laikinai tą baimę sumažino, kada prisuntė iš Petrogrado kablegrama savo opiniją į Washingtoną, kad Sovietų gyvavimas esąs tiek kelių dienų dalykas. Kerenskis parsivešias kazokų iš šiaurinio fronto ir baltgardiečių daliniai atvyksią iš Finlandijos; su tokia jėga Sovietų valdžija busianti nuversta į kelias dienas. Tuomet vėl valdžija atiteksianti "Rusijos patriotams."

Iškrikyj, neturintiems marksistinio supratimo galėjo atrodyti, kad tuomet Sovietai buvo visapusiškai silpni. Karas su Vokietija ir Austrija buvo nebaigtas. Trockis ir "kairiųjų komunistų" grupė emė partijos viduje aršiai kovoti prieš Leniną, reikalaudami tęsti toliau karą. Jie vedė dalykus prie to, kad pastatytų jauną, dar armijos neturinčią respubliką po Vokietijos imperializmo smūgiams. Trockis, būdamas Brest-Litovske Sovietų delegacijos pirminku taikos su Vokietija pasirašymo dalyke, išdaviškiai sulaužė tiesiogines bolševikų partijos direktivas. Vokietija nutraukė palaubas ir pradėjo emarkiai stumtis pirmyn, užgrobdama milžinišką teritoriją ir grasindama Petrogradui. Senoji, suirusi caro likusi armija negalėjo atsispirti prieš ginkluotą Vokietijos imperializmo jėgas. Liaudis keturių metų karo buvo visškai nuolinta. Maisto stoka buvo šaly.

Bolševikai matė išeitį iš tokios padėties, nes Sovietų vyriausybės siekiai buvo visos Rusijos darbininkų klasės ir valstiečių biednuomenės siekiai kovoje dėl taikos, dėl žemės, dėl laisvės ir dėl socializmo. O liaudis nematė esminio skirtumo tarp caro politikos ir buržuazijos politikos ir todėl buvusi neapykantą prieš karą perkėlė prieš buržuazijos laikinąją vyriausybę. Šios aplinkybės buvo realus pagrindas proletariato ir valstiečių biednuomenės sąjungai už laimėjimą Didžiosios Spalio Revoliucijos sėkčių. O bolševikų partija, turinti pakankamai drąsos vesti liaudį į sprendžiamą šturmą ir turinti pakankamai akyliumo apėiti visas ir visokiais povandenines uolas pakeliui prie tiks-

lo. Bolševikai žiūrėjo visuo meti į visokius sunkumus, visokioms provokacijoms ir visokiems užpuolimams tiesiog į akis ir visur išėjo laimėjusiai.

Taigi ir Kerenskio prieš Petrogradą pasiųsti kazokų daliniai, su generolu Krasnovu priešakyje, bei kontr-revoliucionieriai su eserais priešakyje, lapkričio 24-26 dienomis jūrininkų ir raudongvardiečių prie Pul-kovo aukštumų buvo sustriuškinti be ypatingų sunkumų. O generolą Krasnovą suareštavo jo paties kareiviniai ir perdavė raudongvardiečiams. Kaip ir Spalio revoliucijos metu, Leninas pats vadovavo priešų sutriuškimui.

Nuo 1917 m. spalio mėnesio, baigiant 1918 metų sausio-vasario mėnesiais, Sovietų revoliucija susėjo išsiplėst visoje šalyje, Sovietų valdžios plėtimasis milžiniškos šalies teritorijoje ejo tokiais sparčiais tempais, kad Leninas pavadinė Sovietų valdžios "triumfo žygiu." Didžioji Spalio Socialistinė Revoliucija laimėjo.

Bet, nors ir triumfališkai, dideli buvo atsiekimai padaryti tokiu trumpu laiku, toli gražu dar nebuvo prisruenta atmušimui tų užpuolimų, prie kurių kontr-revoliucionieriai su caro buvusiais generolais priešakyje ir užsienio imperialistai taip atkakliai rengėsi nuversti Sovietų valdžią. Todėl taip greitai ir pasibaigė atsikėvimpo pertrauka, nes apie vidurį 1918 metų prasidėjo pilietinis karas Rusijoje, tai yra Rusijos tautų darbininkų ir valstiečių karas prieš Sovietų valdžios užsienio ir vidaus

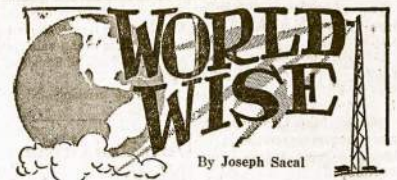
priešus. Anglijos, Francūzijos, Japonijos, Amerikos imperialistai pradėjo karinę intervenciją nepaskelbdami karo, nors intervencija buvo karas prieš Rusiją, be to, glbiausias rusies karas. Rugpjūčio 2 d. Anglijos ir Francūzijos kariuomenės buvo išsodintos Murmanske ir Archangelske su tikslu gelbėti caro buvusius generolus Judeničiui ir Savinkovui, aprūpindamos tuodu generolu kareiviais, amunicija ir pinigais. Tie generolai buvo prirengti užėmimui Petrogrado. Rugpjūčio 4 d. Anglija užgrobė Bakų aliejų, o kiek vėliau Anglija ir Francūzija išsodino po 7,000 savo kariuomenės Vladivostoke gelbėjimui gen. Kolčako ir sukurtiems čekoslovakams, kad nuverstų Sovietų valdžią. Italija tam tikslui davė 1,500 kareivių.

Japonai išsodinę 70,000 kariuomenės Vladivostoke užgrobė pajūrio kraštą, išvaikė sovietus ir parėmė baltgardiečių maistininukus, kurie grąžino paskiau buržuazinę tvarką.

Siaurės Kaukaze generolai Kornilovas, Aleksejovas, Denikinas, anglų ir francūzų remiami, suorganizavo baltgardiečių "savanorių armiją," pakėlė kazokų viršūnių maistą ir pradėjo karą prieš Sovietus.

Rugsejo 1 d. generolas Graves atvyko į Vladivostoką imti komandą Amerikos jėgų Sibire.

Pabaigoje 1918 metų Anglijos ir Francūzijos laivai atplaukė į Juodąją Jūrą, francūzai užėmė Odesą ir Sevastopolį, o anglai išsodino savo kariuomenę Batunėje (Tąsa 5-tam pusl.)

By Joseph Sacal

As if we haven't enough comic publications right now expanding the "red menace" in the form of so-called newspapers, to top matters off a nationwide broadcast will be used as a send-off for distribution of five million copies of a slick, full color "comic" book which under the guise of attacking Communists heaps fascist-like ridicule on organized labor and other American institutions.

Called Is This Tomorrow, the comic book is slated for mass distribution at 10c a copy in schools, churches, factories, organizations and newstands. It was prepared by the Catholic Educational Society Guild, a 20-year-old publishing house for Catholic literature headed by the Rev. Louis Gales and two laymen, F. Robert Edman and Francis McGrade.

The 48-page booklet, which claims to reveal how the Communists would set up a dictatorship in the United States, is replete with subtle anti-Jewish propaganda and peddles the line that organized labor, the movies, the press and publishing houses are all cogs in a revolutionary machine. Workers are shown shooting down cops, lynching capitalists and staging a general strike at the drop of a hat. One panel shows a picket parade in front of a ship while two puzzled sailors stand by trying to figure out "what you guys are striking for."

In it the nation's labor leaders are portrayed as sheep who can be herded together in one room and given strike orders by a dictator. To the Communists are attributed all the techniques used by the Nazis, including book burnings and a Reichstag frameup.

It is interesting to note that from 1938 to 1940 the Reverend Gales edited Telling Facts, a magazine which featured smear attacks on labor and articles by Jane Anderson, who later broadcast from Berlin for the Nazis, labor spy Jacob Spolansky and pro-fascist Merwin K. Hart, a Franco supporter.

CLEVELANDO ŽINIOS

Gerai Darbuojasi Geros Pasekmės

Jei tarpe pažangių lietuvių pakyla sumanymas ką nors naudingo įvykdyti, tai vykdo, darbuojasi, kad iš to plati visuomenė turėtų naudą. Taip corletiečiai darbuojasi, taip ir visi pažangieji lietuviai darbuojasi.

Corlette gyuoja dvi kuopos: LLD 67 kp. ir moteryų LDS 138 kp. Nors jos ne skaitlingos, bet jos abi bendrai darbuojasi ir visuomet turi geras pasekmes. Jos sumanė įvykdyti bendrai parengimą ir pelną skirti apšvietos reikalams. Darbščiu draugų ir draugų bendru pasidarbavimu geras sumanymas sekmingai įvykdytas spalio 26 d., Sachsenheim svet., 1400 E. 56th st.

Siame parengime jokios muzikalės programos nebuvo, vien tik kortavimas, žaislai, dovanų laimėjimai ir gerų draugų kuopiečių praaukauti rankų darbo gražūs dalykėliai leisti ant išlaimėjimo. Galima sakyti, kad įvyko tikrai gražios, linksmos, gerai suplanuotos vakarukšios. Jose visi dalyviai gražiai pasilinkinę ir viskuom pasitenkinę linksmi skirstėsi. Labiausiai pasitenkimo skaniai pagaminta vakariene. Nuo daugelio dalyvių teko girdėti išsireiškimų, kad kuopietės geros gospadinės.

"Visuomet Corlette parengimuose gauname skaniai pagamintą vakarienę," kalbėjo dalyviai.

Nors į minėtą parengimą publikos ne tiek atsilankė, kiek seniau atsilankydavo, bet kadangi buvo geras suplanavimas ir parengime tvarkus vadovavimas, tai ir pelno liko \$60, kurį abi kuopos pasidailino ir žada pakirsti apšvietos reikalams.

Varde abiejų kuopų tariau visiems dalyviams širdingai ačiū už atsilankymą, nes tuomi prisidėjote prie spartesnio sklaidimo apšvietos. Tikrai apšvietus laudais gali iškovoti savo teises ir pagerinti savo gyvenimą.

Nuo savęs tarau širdingai ačiū abiem kuopoms už sumanymą ir pakvietimą į kuopų parengimą. Širdingai ačiū draugam Vasūnui už suteikimą man nakvynės.

A. M. B.

Žaislų Vakarelės Gerai Pavyko

Corlette rengtas žaislų šokių vakarelės apšvietos naudai, kurį bendrai surengė LDS 138 kp. ir LLD 67 kp., atsituvo sekmadienį, spalio 26 diena.

Oras buvo gan gražus ir daug mūsų prieteliškų parengimų įvyko tą dieną, bet mes turėjome nemažai publikos ir skaitome gerai pavykusiu pažmoniu.

Turėjome nemažai dovanų nuo geros valios savo narių. Pirmą dovaną puskvorių degtinės aukavo B. Dorin; antrą Mary Mikas setą

graziųjų alaus stiklų; B. Mikalajūnienė didelį tortą; M. Jozaponienė du "pot holders", vieng nosinę ir gerą kiekį bisketų; A. Passon nosinį; H. Augustinienė nosinį.

Abiejų kuopų komisija taria didelį ačiū visiems aukotojams, darbininkams, darbininkėms ir publiakai, kurį atsilankė į tą pažmonį ir parėmė mūsų apšvietos darbą. Kuopoms liks kiek finansų. Ačiū!

Rengimo Komisija.

Supylėm Naują Kapą

Spalio 3 d. Highland Park kapinėse buvo palaidota M. Mikalajūnienė, nuo 13309 Benwood Ave., Cleveland, O. Labai gražiai lydėjo nemažas būrelis draugų ir giminių ir organizacijų narių. Buvo labai daug gėlių nuo giminių ir draugų, kurie atidavė paskutinį patarnavimą velionei.

Velionė po pirmo vyro buvo Graibienė. Ji daug darbavosi darbininkiškoji dirvoj. Pirmasis vyras išsiskyrė iš gyvųjų tarpo apie 8 metai atgal. Velionė kiek vėliau ištekėjo už J. Mikalajūno ir gražiai gyveno iki nelaboji mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo.

Velionė dalyvaudavo visame pažangiaime judėjime, buvo plačiai žinoma visiems clevelandiečiams, ypač Corlette apylinkė, kur ji nemažai darbuosė. Reiškū giliai užuojautą vyriui Juozui šioj liudžio valandoj ir dukterims ir žentams, o tau, Dauge, lai būna lengva išsėtis šaltoj žemelėj! Mes pasilikė tave neužmiršime, kol gyvi būsimė. Draugės Mikalajūnienės nebėra mūsų tarpe, bet gyvenimas turi eiti pirmyn savo vaga, pilnas naujų rūpesčių ir kovų už būvį.

Žilas Petras.

Policistas Nusistebėjo

Spalio 30 d. tyrinėjo 48 metų automobilio vairuotoją, kuris užgavo pėsčių žmogų. Kada policistas surašė visą raportą, jis padavė kaltininkui pasirašyti. Pastarasis tuoj pasirašė. Policistas pastebėjo jam: "Aš tavo vietoj būdamas pirmą perskaitėčiau, kad žinočiau po kuo pasirašau."

Kaltininkas sako jam: "Aš nemoku rašyti daugiau kaip tik savo pavarde."

Policistas atsikreipė į kitus du buvusius su juo automobilijū ir liepė perskaityti. Nuo jų policistas gavo tokią pat atsakymą. Tada policistas padavė ligonbučio aptarnautojui (orderly). Tas atsakė, kad jis labai silpnai skaito ir pasiuntė pas slaugę. Slaugė perskaitė tą raportą kaltininkui.

Policistas buvo dideliai nustebintas, kad šiame dvidešimtam amžiuje Amerikoje dar yra žmonių, kurie nemoka rašyti nei skaityti, vien tik savo pavarde pasirašo.

V. M. D.

graziųjų alaus stiklų; B. Mikalajūnienė didelį tortą; M. Jozaponienė du "pot holders", vieng nosinę ir gerą kiekį bisketų; A. Passon nosinį; H. Augustinienė nosinį.

Abiejų kuopų komisija taria didelį ačiū visiems aukotojams, darbininkams, darbininkėms ir publiakai, kurį atsilankė į tą pažmonį ir parėmė mūsų apšvietos darbą. Kuopoms liks kiek finansų. Ačiū!

Nepamirškime Padėkavonės Dienos

Visi clevelandiečiai ir visi Ohio lietuviai lapkričio 27 d. trauks visais keliais į Sachsenheim svetainę, 1400 E. 56th St., nes ten turėsime didelį parengimą su patys parašys apie tai, tik noriu tarti kelis žodžius ir paačiuoti gospadinėms už pagaminimą geros vakarienės, kurią aš ir kiti gardžiai valgėm už pigią kainą. O. Pasingienė, B. Mikalajūnienė ir M. Jozaponienė ir kitos sušilusios dirbo per kelias dienas prieš parengimą. Jos vertos pagyrimo už tokią sąniurą valgi. Pagaideitina, kad tankiau surengtų tokius šaunius parengimus.

Žilas Petras.

NOMINACIJOS IR SLA VAJUS

"Tėvynės" No. 43 skaitome: "Eidami į nominacijų susirinkimus SLA nariai visi kaip vienas pasistengkit atsivesti naujų narių prirašyti į SLA lapkričio ir gruodžio mėnesiais, kuriuose įvyks ir Pildomos Tarybos nominacijos."

Taigi pasiklauskime savęs ar mes visi SLA eliniai nariai esame užgandę dabartinės Pildomosios Tarybos darbus. Aš manau, kad ne. Matome, kad mums jokių pagerinimų nėra padariusi. Su ta savo konversija aplupo narius, kurie suvirė 30 metų prigulęjioje prie SLA, ir dar virš to, užkrovė dubeltvaiz mokesčius. Tai matot jų geras darbus. O dabar tie Pildomosios Tarybos nariai lauks, kad ir vėl SLA nariai juos nominuotų, kad jie gautų dar daugiau drąsos po metų-kių dar didesnius mokesčius užkrauti ant SLA narių.

Taigi, gerbiamieji, pagalvokime, kad mes neparytume tokią klaidą. Turime lankyti susirinkimus, ypač

nominacijų laiku ir nominuoti kiek sąžiningesnius žmones į Pildomąją Tarybą, kaip tie, kurie sėdi centre.

Dabartinė P. T. nesirūpina pagerinti narių reikalus, jiems tik rūpi kaip Lietuvą "išgelbėti". Jie dabar pinigų turi daugiau kaip razumo. Aš nuo savęs patariu nominuoti į P. T. kiek pažangesnius žmones, kuriems rūpėtų SLA gerovė. Patariu nominuoti sekamus:

- Į Prezidentus B. F. KUBILIUS iš So. Boston, Mass.
- Į Vice-Prezidentus J. ZEBRYUS iš Cleveland, Ohio.
- Į Sekretorius S. MASYTE iš Detroit, Mich.
- Į Iždininkus J. K. MAZUKNA iš Pittsburgh, Pa.
- Į Iždo Globėjus J. MILIAUSKAS iš McKees Rocks, Pa.
- Į P. A. JATUL iš Poughatun, Mass.
- Į Doktorus-Kvotėjūis DR. J. BALTRUSAITIENĖ iš Pittsburgh, Pa.
- SLA Narys.

pus, tai paskelbs, kad sugėdės ir atiduos į mūlo fabriku, kaip darė karo laike. Kokią naudą iš to turės visuomenė? Kamgi slėpti? Jeigu paleistų laisvai į rinką tuos kiaušinius ir kitokį maistą, kurį turi pakavoje, tai atnešų didelę naudą visiems šalies gyventojams ir kainos nupultų ant visokių prekių, kurių šiandieną darbo žmonės negali įpirkti su šiandieniniu uždarbiu, ir yra priversti badauti.

Žilas Petras.

Jonas Gediminas

Pirmą dieną lapkričio suėjo penki metai, kaip kovoje už demokratiją žuvo Jonas Gediminas. Jonas tarnavo Dėdės Samo ginkluotose jėgose. Jis buvo 22 metų jaunuolis.

Zuvo mūšiuose Guadalcanal, Salomonų salose. Jo artimieji, jo giminės ir draugai prisimins jo atmintį, kaip kovotojio už laisvę.

Jis buvo ištikimas savo tautai ir demokratinėi visuomenėi.

Trumpos Žinutės

Reikalauja Knygynui Pinigių

CIO apylinkės direktorius Sam Sponseller įteikė apskričių biudžetų komisinieriams griežtą reikalavimą nuo CIO, kad knygyno reikalams būtų paskirta \$3,000,000 1948 metams. Knygyno darbininkai reikalauja 15 centų į valandą algų pakėlimo ir kitų pagerinimų. Knygynų darbininkai priklauso prie CIO Public Workers Union.

Nematę Europoj Dideljo Bado

W. B. Wallis iš Pittsburgho pasikalbėjime su Lectromelt Furnace Co. prezidentu sakė, kad jis važiuojo po Europą su biznio reikalais tris mėnesius. Jis sakė, kad sugryžęs į šią šalį pamatęs, kad laikraščiai sukauja dėl Europos žmonių badavimo, jis buvęs nustebintas. Jis niekur nematęs didelio bado, nors pervažiavęs Prancūziją, Svediją, Luxemburgą, Belgiją ir kitas šalis. Didžiausį trūkumą maisto jis matęs Anglijoj, bet ir tai netaip didelį, kokį piešia laikraščiai ir radijas.

Kiek Tų Gailingųjų Ašarų

Kiek tų gailingųjų ašarų išliejo mūsų komercinė spauda nuo to laiko, kada Mikolaiczikas pabėgo iš Lenkijos. Kokia tai simpatiška užuojauta jam teikiama, kad tik sukelti gyventojuose jam simpatiją. Koks jis demokratijos herojus. Visos "demokratiškos" šalys, tokios, kaip Anglija ir Amerika turinčios jį paslėpti nuo raudonojo teroro, kuris grėsia jam, jei jis dar randasi gyvas, jei dar rusų slaptoji policija nengalabi jo. Girdi, Amerika ir Anglija būtų kalčiausias, jeigu jo gyvo jau nebūtų, nes tos šalys patarė jam važiuoti į Lenkiją tuo laiku, kada jis buvo saugioj vietoj su savo štabu Anglijoj. Tas pats buvo ir su Bulgarijos Petkovo, kurio taip daug buvo apgalvestauta kaipo didžio demokrato.

Bet kad yra žudomi Graikijos liaudiečiai, kurie kovoja prieš fašistinę valdžią ir yra žudomi šimtais, tai jų neapgalvestauja. Juos vadina provokatoriais, suokabininkais, būk jie nori spėkta kuoversti Graikijos valdžią.

Džiaugiasi Neamerikinio Komiteto Darbu

Clevelando "Press" užgėrė Neamerikinio Komiteto tyrinėjimą vaidlyj, būk tuom bus gera proga išskelti į aikštę visą komunistų veiklą ir parodyti Amerikos visuomenėi. Tik, girdi, komitetas turėtų šiek tiek švelniau elgtis, nes toks aštrus elgis gali atnešti blogo. Gali visgas pasaulis žiūrėti blogai į mūsų šalį už tokią diktatorišką metodą.

V. M. D.

Arėstavo 5 Fašistus

LONDONAS.—Dviejuose fašistų surengtuose mitinguose suarėstuota penki fašistai. Karo metu jie tarnavo armijoj.

Prisiminus Stasi Janilą

Šį mėnesį, aštuntą lapkričio, sueina keturi metai kaip mirė Stasy Janila, suilaukęs 42 metų amžiaus.

Stasy daug darbavosi progresyves visuomenės eilėse. Ypač daug jis padėdavo "Vilniai". Padėti daug galėjo todėl, kad turėjo labai plačių pažinčių.

Stasy Janila, jei ką sumanydavo, tai ir atlikdavo. Jei jis darbavosi, ruošdams "Vilnius" piknikus, tai piknikai duodavo daug naudos.

Pradžioj, kol savo pažinrose dar nebuvo nusistovėjęs, jis pritarėdavo "Dirvai". Bet vėliau jis buvo su "Vilniai" ir su "Laisvė".

Jo mirtis buvo skaudus nuostolis visam lietuvių progresyviam judėjimui.

klos ant Hamilton ave. darbininkai streiką tik ką laimėjo išstreikavę mėnesį ir pusę. Gavo sutrumpintas valandas iki 40 savaitėj po 7 centus į valandą algų pakėlimą, taipgi pripažinta AFL Laundry Workers Union.

Republic Brass Co. darbininkai dar ir dabar streikuoją. Nors darbininkų čia mažai dirba, bet visgi jie yra kovos lauke. Jie tvirtai laikosi už teise turėti uniją toje įmonėje.

V. M. D.

VATIKANO MIESTAS.—Prīčmės audiencijoj grupė Amerikos senatorių Popiežius Pius XII mokino juos pakeisti Amerikos imigracinę sistemą ir įsileisti juo didesnį skaičių taip vadinamų "išvietintų".

Popiežius nori, kad Amerika plačiai atidarytų vartus profesiniam imigrantams.

Bereikalos Džiaugiasi

Koks ten juokdarys rašo "Press'e" būk Taft-Hartley įstatymui įėjus į galią darbo lauke viskas ramu. Girdi, nėra tu šturmingų streikų.

Gal ir nėra tiek daug jų dabartinio laiku, kadangi šiuo tarpu kitaip susitaikome, bet kad sakyti, kad visai jų nėra, tai tik juokus krestū. Štai jų pora. Midwest Service, Inc., skalby-

LESNIK CAFE

ALUS—VYNAS
LIKERIAI
KEPTA ŽUVIS
Penktadieniais
7401 Superior Ave.

JULIUS KROSIN

LAIKRODININKAS
Deimantai, laikrodžiai ir
Graždaiktų Pasirinkimas
Pataisyimas Nebrangus
8205 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

DR. LEVY OPTOMETRIST

ANNOUNCES THE
REMOVAL OF HIS
OFFICE TO THE
GROUND FLOOR
7903 ST. CLAIR AVE.
Phone EXpress 1544
EYES EXAMINED
GLASSES FITTED

B. RAUBA

LIETUVIS SIUVEJAS
ir Rubū Valytojas
Siūtuos darom ant užsakymo
VYRAMS ir MOTERIMS
vėliausios mados.
Taipgi taisome ir daizome už
prelimnaus kainas.
1203 East 79th Street
CLEVELAND, OHIO

FRANK J. MADISON

ČEVERYKŲ KRAUTUVĖ
PARDUODU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
***
359 E. Federal Street
YOUNGSTOWN, OHIO

JOE A. BAGDONAS

SIUVEJAS
VALOME, PROŠINAME,
TAISOME IR
PERDIRBAME
1106 E. 82nd Street
CLEVELAND, OHIO
Darbas Pilsnai Gwarantuotas

Dr. A. N. Berger ir Dr. J. S. Waldman

Vietoj Dr. J. N. Simans
OPTOMETRISTAI — EYES EXAMINED
7828 ST. CLAIR AVENUE
Įėjimas iš E. 79th St.
CLEVELAND, OHIO
TELEFONAS:
HENDERSON 6160
CONTACT LENSES

GORDON PARK HABERDASHERY

Vyram ir Vaikam
Dražužiai
SKRYBĖLĖS,
KAKLARAISČIAI
ČEVERYKAI
ir kitokie aprėdalai
ir prieraimą kainą
924 E. 79th Street (Apačioj Liet. Darb. Svetainės)
A. GREENBERG, SAVININGAS

WILKELIS FUNERAL HOME

PILNAS LAIDOTUVIŲ APTARNAVIMAS
6202-4 Superior Avenue HENDERSON 9292

Sparnuota Lietuva

M. Ragazius

Daug lėktuvų šiandien praskrenda viršum Vilniaus. Užia sidabrinis milžinas iš Maskvos. Pro jį nuslysta mažas sanitarinis lėktuvas. Savo šešėlius vėdamosios nuplaukia dvisparnis pašto mašinos. Ima kursą pro Gedimino kalną, pagali keleiviu norą, j toll-majį Lietuvos šiaurės pakraštį lėktuvas-limuzinas... Tolyje, per debes kalnus, kopija transportininkas iš Rygos.

Buržuazinės Lietuvos laikais buvo svajonė turėti tankų oro vieškelį tinklą. Tarybiniu laikmečiu mes tvirtai atstojome ne tik ant žemės, bet pakilome ir į orą.

Neseniai viršum Vilniaus pasirodė ypatinga tarybinių lėktuvų eskadrilė. Zalia-sparniai lėktuvai, lyg tolimosios viešnios-gervės, atskrido iš rytų pusės. Apsukto ratą aplink padūmavusį miestą, viršum stiklinių Neries vingių ir nusileido į Aero Klubu aerodromą. Kaip senai lauktas būdilius sutiko naujuosius lėktuvus Aero Klubu vadovybę ir lakūnais. Atėjo skraidomosios priemonės respublikiniam sportinės aviacijos centrai —Vilniaus Aero Klubu mokyklai.

Tai tik pradžia... pasakė Aero Klubu viršininkas majoras Silvestravicius, apėdamas nusileidusius lėktuvus. Šitie tėra tik pirmoji grupė mokamųjų mašinų. Netrukus mes turime gauti naują mašinų partiją—pilotaziūnų lėktuvų, lėktuvų sklandytuvų, lėktuvų parašutintinkų mokymui... Na, bet ir dabar mūsų Aero Klubas jau yra sportinė-skridimo organizacija.

Respublikinis Aero Klubas neseniai įsikūrė. Centriniai namai, mokymo klasės, raštinė—baltuose dideliuose namuose. Gedimino kalno papėdėje. Čia galima dažnai matyti vieną ir ta pačia kryptimi skubančio jaunimo būrelius, garsiai besikalbančius apie tūpimo greitį, apie sparno atakos kampą, apie gilumos vairą. Tai pirmosios mokinių-pilotų laidos kursantai, eina į teoretinius užsiėmimus, arba grįžta iš jų...

Mokslas Aero Klubu ne mokamas. Visas kursas sudarytas tokiu išskaitinavimu, kad prieš piet mokinius gali dirbti, mokinčius universitete, tarnauti įstaigoje, o po piet lankyti lakūnų kursus.

Aviosporto mėgėjai—įvairių profesijų žmonės mokosi Vilniaus Aero Klubu... Čia mokosi spaustuvininkas Liaugaudas Jonas, kuris specialiai persikėlė iš Kauno į Vilnių, trys darbininkai iš Šiaulių, kelių technikos mokykloms mokinys Peraravičius iš Utenos; studentė Kupstaitė, geležinkelio mokyklos mokytojas Palinauskas... Atvažiuoja jaunuoliai iš Klaipėdos, Panevėžio, Ukmergės.

Kiekviena diena, seštą valandą po pietų, prasideda teoretinės pamokos. Dėsto

jose klubo lektorai. Nagrinėjama lėktuvų konstrukcija, aerodinamika, motoras ir visa eilė kitų specialybių dalykų, kurių privalo žinoti kiekvienas lakūnas.

—Rugsėjo mėnesį,—kalba Balasas, skraidymo dalies viršininkas,—mes pradėdame skraidymo praktinius užsiėmimus su mokiniams. Per žiemos spėgus eisme kursą klasėse. O pavasarį jaunieji lietuviai jau rėš Vilniaus padangę be mokytojų pagalbos.

Kasdien į Aero Klubą paštininkas atneša eilę laišku. Tie, kurie nespėję patekti į pirmąją grupę, teiraujami, ar bus galimybė išsiskolinti skraidyti vėliau.

Mes turime lėšas išplėsti oro sportą Lietuvoje,—pasakoja klubo viršininkas.—Ir visi šitie jauni tarybiniai piliečiai, kurie išties nori būti lakūnais, turi tas galimybes. Po pirmos mokinių grupės seks kitos... Taip, kaip nu sena Tarybų Sąjunga, kur Aero Klubuose išmoko valdyti skraidančias mašinas tūkstantai žmonių. Iš Aero Klubu mokinių tarpo išėjo patys geriausi šalies lakūnai. Tris kartus Tarybų Sąjungos didvyris Pokriškinas—taip pat Aero Klubu auklėtinis...

Kai pažvelgi į pirmąją mokinių lakūnų grupę—tuojau aiški, kokios didelės perspektyvos aviacija turi mėgstantiems mūsų tėvynainiams. Jau šiandien Vilniaus Aero Klubu mokosi daugiau jaunų lakūnų, kaip iš viso jų buvo buržuazinės Lietuvos civilinėje aviacijoje.

Aviosporto mėgėjai užima aviosportu ir kitose Lietuvos vietose. Klaipėdoje veikia sklandytųjų būrelis. Kaune ir Vilniuje, prie pionierių rūmų, įsteigtos aviacijos mėgėjų sekcijos. O Kaune, prie Kūno Kultūros ir Sporto Komiteto, senas sklandytuojas ir pasižymėjęs konstruktorius Bronius Šokinis baigia statyti savo konstrukcijos sporto lėktuvą.

Pamažų į begaliniai skaidrią dangaus gilumą kyla lėktuvas. Metalinė jo propeletrio daina skarda neapriptomose platybėse. Grimsta vis giliau žali miškų kontūrai, upių vingiai, ežerų akys... Lyg šilėliai, išdraikyti spalvotose laukuose, toli pasiliko vargingi žemės teliai. Smenga ir su žeme susilieja miestas, į degtuku dežutes panašūs didžiuliaukščiai namai, aukštuma...

Prieš lakūno akis išsitiesia erdvės toliai—neišmatuojami ir bekrasčiai, kaip drąsuolio žmogaus mintis. Jokijų užtvary, jokijų ribų... Ugninio kamuoliuko dega saulė, ir dar žiba tolimas, po nakties nespėjusi užgesti žvaigždė, mažas langelis iš kosmoso.

Ir štai ant lėktuvo sparno išlipa lakūnas. Jis pamuoja ranka tam, kuris lieka kabinoje. O paskui jis atleidžia rankas ir nuslysta į oro bedugnę, tarp dangaus ir žemės, veikiamas traukos jėgos, lekiantis akmeniu žemyn.

Iki tol drąsųjį ore laikė sparnai. Viršum kėlė propeletrio trauka. Tikras motoro veikimas suteikė greitį ir pranašumą prieš paukštį. O kas gi dabar bus su tavim, žmogau, kada tu savo noru atsisaiki sparnų?

Vis žemyn, vis greičiau! Juodas taškelis, vos žiūrinimas, lekia lyg kometas atpalša. Jis auga, tampa akiai regiamos formos, išsiskiria galva, pečiai, besivartalojantis kritimo sukuryje kūnas. Žemė tarytum kyla prieš jį, plečia savo glėbį, ruošiasi priimti į save žmogų, kuris nebeturį sparnų ir nustoja galios į ją gyvas sugrįžti.

Balta šilko juosta, kaip debesio pūkas, švystelėja už krintančiojo pečių. Lyg apskrita gelė išsiskleidžia parašuto kupolas. Bėgūsi prie drąsuolio mirtis bėgūsi ir savo skraistę ir traukiasi, nes jai nėra ko čia veikti.

Spinduliuose degdamas parašutius siūbuoja ore ir saugiai leidžia savo našta žemyn, apveikiusia baimę ir mirtį, sugebanti surasti sau dangaus tūstumo laiptus, mokančią erdvę ne tik džiaugtis, bet ir ją valdyti.

—Prie Vilniaus Aero Klubu parašutintinkų skyrius bus vienas iš skaitlingiausių savo dalyvių skaičiumi,—sako klubo viršininkas.—Tarybiniai parašutintinkai savo meistryste garsūs visame pasaulyje. Visi sportiniai parašutintinkai rekordai priklauso mūsų Tėvynei. O dabar ir jaunajai Lietuvos kartai atėjo galimybė įsijungti į šią sporto šaką, į šią drąsos ir vyriškumo mokyklą, kurioje grožūnais pačios geriausios jaunų žmogaus dvasinės ir fizinės savybės.

Muzikos Vakarai

KITOS ŽINIOS

Vilnius.—Neseniai Valst. Filharmonijoj Vilniuje įvyko iš koncertų-paskaitų ciklo koncertas-paskaita, skirtas komp. J. Gruodžio kūrybai paminėti. Paskaitą apie J. Gruodžio kūrybą skaitė doc. K. Kaveckas. Po paskaitos įvyko meninė dailis-koncertas, kuriame dalyvavo svečiai iš Kauno.

Siomis dienomis Valst. Filharmonijoj Vilniuje įvyko svečių iš Ukrainos TSR koncertai—grojo Viljomo draikyti spalvotose laukuose, toli pasiliko vargingi žemės teliai. Smenga ir su žeme susilieja miestas, į degtuku dežutes panašūs didžiuliaukščiai namai, aukštuma... Prieš lakūno akis išsitiesia erdvės toliai—neišmatuojami ir bekrasčiai, kaip drąsuolio žmogaus mintis. Jokijų užtvary, jokijų ribų... Ugninio kamuoliuko dega saulė, ir dar žiba tolimas, po nakties nespėjusi užgesti žvaigždė, mažas langelis iš kosmoso.

Ir štai ant lėktuvo sparno išlipa lakūnas. Jis pamuoja ranka tam, kuris lieka kabinoje. O paskui jis atleidžia rankas ir nuslysta į oro bedugnę, tarp dangaus ir žemės, veikiamas traukos jėgos, lekiantis akmeniu žemyn.

GYVENIMO SROVĖ

Toli upeliai bėga, šnara, Nuo jų šnarėjimo šyla. O debesėlių lengvos svaros, Štai, išsibraiko virš šiur.

Tegu gyvenimas nuplaudžia Su gaivingąja srove Aną dalužę, dalią graudžią Per daug pagrauzusią tave.

Aš nueinu per žalią lauką, Širdy taip lengva ir ramu, Krauju šilta srovė nuplaukia, Srovę gaivi—iš lygumų.

Ir tu pajusi šitą šalį, Ji tau srovens širdy gyva, Skambės pavasari upeliais Graži Tarybų Lietuva.

SIMFONINIAI KONCERTAI KAUNE

Vilnius.—Tikrai pagirtina Valst. Operos ir Baletu teatro direktijos iniciatyva rengti Kaune simfoninius koncertus savo įėjomis. Iki šiol simfoninius koncertus rengdavo Valst. Filharmonija. Tačiau jai, neturėdama savo orkestru, buvo priversta naudotis Radijo Komiteto griežėjais papildytą Operos orkestru. Tokie koncertai galėdavo įvykti tik retkarciškai, nes tuo metu, kai būdavo repetuojama jų programa visiškai sustodavo darbas ir operoje ir Radijo komitete.

Valst. Operos ir Baletu teatras Kaune spalio mėn. 13 d. surengė simfoninį koncertą, kurio programa sudarė Dvoržako 6-toji simfonija. Dvariono koncertinė uvertūra "Prie gintaro kranto" ir Lišto koncertas fortefijonui Es dur (solistas—prof. Poliforovas).

Lapkričio mėn. 17 d. įvyko jau antras koncertas. Šį kartą koncertiniai turėjo programą išgirsti gruzinų kompozitoriaus Muradeli pirmąją simfoniją, parašytą S. M. Kirovui atminti. Be to, dar buvo atlikta Čaikovskio koptinė uvertūra "Romeo ir Julija" ir tu paties autoriaus varijacijos Rokoko tema (solistas—violencelistas prof. P. Berkavicius). Abu koncertus dirigavo prof. Balys Dvarionas.

nus veikalus: Furmanovo "Čepajeva", V. Grosmano "Liaudis nemirtinga" ir kitų. Didelio pareikalavimo susilaukia "VKP(b) istorijos trumpasis kursas", Kijnojosamosios bibliotekos aptarnauja daugiausia kaima.

KNYGOS

Zemaitė, Rinkiniai Raštai. Išleido Valstybinė Grožinės Literatūros Leidykla, 556 psl., su autorės portretu. Skoningai dail. P. Rauduvės iliustruota. Įžangą apie Zemaitę parašė Antanas Venclova. Leidinį redagavo K. Papeckys, atsak. redaktorius V. Drazdauskas. Tiražas 15,200 egz. Kaina 18 rublių.

KNYGNAINAI

Mūsų respublikoje suorganizuota 300 naujų kilnojimų bibliotekų. Jos sudarytos iš politinės ir grožinės literatūros naujaisius leidinių. Čia skaitytūjai randa draugo Stalino knygas: "Apie nacionalinį klausimą," "Apie dialektinį ir istorinį materializmą," grožinės literatūros naujaisius leidinius. Išleido Valstybinė Grožinės Literatūros Leidykla, trečiasis leidimas. Dail. Rauduvės. Atsak. redaktorius V. Drazdauskas. Tiražas 10,000 egz. Kaina 8 rub.

A. Skinkys

PASKUTINĖ J. BALTUŠIO KORESPONDENCIJA

FOUNTAIN, Mich.—Čia lietuviai daugumoje labai gražiai sugyvena savo tarpe. Kada bažnytiniai arba tikintieji surengia kokią pramogą, tai suvažiuoja ir kiti pažūrų žmonės, o kada laisvų minčių lietuviai surengia kokį parengimą, tai suvažiuoja tikintieji. Pas mus Chicagoje jei vieni ką rengia, tai antrieji stengiasi pakentti.

Praėjusią savaitę Ūkininkų Draugija, kurioj priklausė visokių pažūrų žmonės, surengė balių-vakarųškas. Visi gražiai linksminosi. Net ir aš sokau.

Bet tarpe kviečių atsiranda ir kūkaliai. Aš negalūj praleisti nepamiršęs ir blogų apsiroškimų.

Vienas mūsų tautietis važioja į Chicago porai dieny. Jis paprašė savo kaimyno, kad jį žmonai padėtų prižiūrėti gyvulius. Tas nieko blogo nemanydamas, sutiko. Kada ūkininkas sugrįžo, kiti, žinodami jo būdą, kad jis labai greit patiki visokiom pasakom, jam priminė: Tu padarė didelę klaidą išvažiavdamas. Tas tavo draugas gulėjo su tavo žmoma vienoj lovoj.

—Gerai tu, prieteli, sakai. Kai parvažiuavau tai apžūrėjau, kad kur jō gulėta, tai lova švari, o kur mano žmoma gulėjo, tai viskas suvelta ir net jō galvos žymė buvo ant paduškos pasilikusi,—atsakė ūkininkas.

Na, ir pakilo berniaki. Apkūlė savo žmogą, sutikęs savo kaimyną tuoj soko mušti. Kiti atsyrė, o jis vis keršija savo žmonei ir žada dar ir savo kaimynui kailį išvaoti.

Tai gaila klausant tokių pasakų, kad žmogus neapsvarstęs tuoj tiki į tokius dalykus. Tie, kurie sukurstė, turi skanaus juoko. Mano nuomone, kad tai nėra juokas, bet visai kvailas dalykas žmogų su žmogum supiudyti, ypač savo kaimyną darbininką. Ir visi jau turi virš 60 metų.

Aplankiau savo parapijonką Miškiene. Senukė 86 metų, dar gerai mato ir girdi. Bet manęs nepažino, nors nelabai man atmetęs. Mat protas suvaikėjęs kaip dviejų metų vaiko. Duktėrys nusisukundė, kad negali su ja susirokuoti. Išėina ir nesuranda namų. Tai atvežė pas Maleckį pakol suras dėl jos vietą. Bet senovės dalykus tai atmena neblogai. Mums padainavo keletą satyriskų dainų: lietuviškų, rusiškų, ukrainiškų. Mane šaltis nupurtė pamisiljus, kad ir mums greit gali ateiti toki likimas.

Buvom užvažiavę pas M. Langevičių. Tiek žmogus paskendęs darbuose. Jis mėgsta pinaklį suolūti, bet sako: Pakol sutvarkysiu ūkį, tai nėra laiko nei svajoti apie kokį pasilinksinimą. Mat jis nusipirko ūkį, stato gurbus, o gyvuliai tēbera kitam ūkyje. Nei jį bavo adresu gerų vietos veikėjų ir, žinoma, užmegs su jais pažinti.

Petronėlė Mickuvienė.

lių nevažiavo. Labai nuvargęs. Buvom užsukę pas Mickevičių. Baigia statyti naują garažą. Mat jis taisto ir paradoja visokias mašinas. Žmogus džiaugiasi, kad nereikia pas kitą tarnauti, nors ir reikia ilgas valandas dirbti.

Šiaip visi skubina nuimti nuo laukų augalus pakol dar gražūs oras. Juk neužilgo ateis ir žiema. Kad ir niekas jos nelaukia, vistiek ji atitraukia.

J. Baltušis.

Uždėjo Raudoną Antspaudą Ant Fisher Body Lokalo 45

CLEVELAND, OHIO — Kiek laiko atgal CIO Taryba paėmė perskyras unijos laikraštuku "Cleveland Union Leader", kurį redaguoja Ashcraft. Taryba negalėjo toleruoti to redaktoriaus, nes jis visiškai nesiskaitė su Tarybos tarmomis nekelti suirutės tarp unijūstų su savo raudonu baubu.

Palikęs vienas be jokios atsakomybės prieš CIO Tarybą, Ashcraft pasisaukė pagalbą. Walter Reuther kurįs uždėjo ant Fisher Body local 45 raudoną antspaudą. Reuther šmeižta tą lokālį sakdamas, kad jō nariai 1939 metais vadino Rooseveltą kar kurstytoju (war monger) ir šiais metais "jie apšaukė Trumaną kar kurstytoju dėl jō užsieninės politikos. Reuther sako, kad Fisher Body lokalas seka Komunistų Partijos liniją ir būk prielankantis Rusijai kar laike įbandė darbą nuo šmūtų į bandę tą pravesti po visas dirbtuves. Sako, kad lokalas prapovėjęs generalį streiką.

Kada unijos buvęs oficialis organas "Cleveland Union Leader" buvo partarybos kontrole, tai Ashcraft negalėjo tokių šmeižtų talpinti. Sako, kad 45 lokālvaldyba slėpė tą viską nuo savo narių.

To lokalo sekretorius Leo Fenster sako, kad Reuther inėšė unijoj tokius klausimus, kurie neturi būti diskutuojami unijoj. Fenster sako, jeigu Reuther taip nori debatuoti apie komunizmą, lai pasikviečia nacionali partijos pirmininką William Z. Foster ir debatuoja. Bet ne unijoj. Fenster sako, kad ačiu Reutherio nuolankumui fabrikantams, daug lokālų, jų tarpe ir lokalas 45, negalėjo panaikinti "piecework" ir "speed-up" todėl, kad Reuther stoji už darbo našumą ir dėl to darbo našumo Studėbar kompanija atleido 1,000 darbininkų. Fisher Body lokalas vedė streiką už panaikinimą darbo nuo šmūtų (piecework) ir skubumą (speedup), bet Reuther užgryė kompanijos reikalavimus, ir kompanija laimėjo.

V. M. D.

DAR VIENAS NAUJAS KAPAS TAUTIŠKOSE KAPINĖSE

Justinas Baltušis

Šeštadienį likosi palaidotas Justinas Baltušis (Baltuška). Tai vienas iš seniausių revoliucionierių ir atsidavusių kovotojų už darbo žmonių geresnį gyvenimą. Dar Rusijos Caro laikais, jam teko daug dirbti ir kovoti prieš carizmą, paskiau slapstytis ir pabėgti iš savo tėvynės.

Justas pasimirė staigiai, nuo širdies ligos, spalio 29 d., nuvykęs į svečius pas savo gimnainčius į Fountain, Mich.

Jo laidotuvės buvo visapusiai įspūdingos ir skaitlingos. Jis buvo pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje. Prieš mirtį teko daug žmonių, kad tik mažą dalis tetilpo koplyčioje.

Laidotuvių apeigoms pirmininkavo Vincas Andriulis. Jis savo įžanginėj kalboj suminėjo Justo didelius ir gražius darbus ir jo būdo rimtumą.

Dvi lūdesio dainas dainavo Agotėlė Kenstavičienė ir Kostancija Abekienė.

Leonas Prūseika kalbėdamas plačiai nušvietė Justo darbus Lietuvoje ir Amerikoje. Publikos akyse matėsi

daug karčių sąsūrų, kurios tarsi sakė, kad darbo klasė, Justo Baltušio asmenyje neteko tvirtu, nepavalduojamo sūnaus — kareivio.

Roselando Aido Choras dainavo vieną lūdesio dainą koplyčioje ir dvi kapinėse.

M. Zalokas kalbėjo kapinėse ir pažymėjo Justo pasiryžimą ir atliktus kilnius darbus žemionijos labui.

Kiek teko nugirsti nuo sūnaus Zigmo, kad jo tėvelis, Justas Baltušis prieš mirtį palikęs testamentą, kuriame sužymėta nemažai skirtingų įstaigų ir organizacijų, kurioms paliko dalį savo sutauptų.

Į kapines lydėjo virš šimto automobilių kupinai užpildyti žmonėmis.

Karštą sužadę daugybę gyvųjų gėlių vainikų.

Justas paliko dideliame nučiūmame sūnų ir jo žmoną, seseris, jų šeimas ir daugelį artimų giminių.

Lūdna netekus tokio kilnaus ir nuoširdaus draugo. Bet mes gyvi likę, turime suprasti, kad Justo troškimas ir gyvenimo siekis buvo, tai kova ir neatlaidi kova už geresnį ir šviesesnį darbo žmonėms rytojui!

Didesnio pagerbimo ir išreikšimo jam padėkos už jo didelius darbus nebus, kaip vykdomas jo idealo!

Išsėkis, brangus drauge, šios šalies žemelėje, o mes dirbsime tą darbą, kurio tu dirbtai jau negalėsi. O tavo idėja bus mums kelerodžiū. Draugė.

Kankliečiai Jau Įdainavo Keturias Dainas Į Rekordus

Praeitą sekmadienį, taip ilgai luktas LKM Choro dainų įrekordavimas, atliktas. Jie įdainavo keturias dainas, štai jų vardai: „Karvelėli Mėlynasi“, „Draugai Į Kovą“, „Jūra“ ir „Kur Bėga Šešupė“.

Visos dainos labai gražiai įdainuotos. Mokytojas Juozas Kenstavičius puikiai nusiteikęs, kad viskas pasisekė gerai.

Kiek teko nugirsti, rekordai bus pagaminti dar prieš kalėdas. Tad kaip tik bus pagaminti, komitetas sakė, kad pasiųs visiem, kurie prisidėjo prie šio didelio darbo finansiniai.

Bravo, kankliečiai, kad atlikote tokį didelį ir puikų darbą. Remėja.

Sako Nemuš Kaimų

Šiomis dienomis laiko suvažiaivą Chicagoje didžiųjų maisto krautuvių bosai. Suvažiaivamas vyksta Sherman viešbutyje. Reporteriams užklauso, ar jie mano mažinti produkto kainas, Neal D. Ramsey pasakė, kad jie visai to nemana girdyti.

Iki valdžia tuo reikalu nesusrūpina, nieko gero neįgalima tikėtis.

ROSELANDO ŽINIOS

Šiandien LDS 139 kp. Susirinkimas

Prašome visų LDS 139 kuopos narių dalyvauti susirinkime, kuris įvyksta šiandien, lapkričio 5 d., 8 v. v., Lietuvių Kultūros svet., 10413 So. Michigan ave. Šiame susirinkime turėsime net du atstovu nuo LDS 2-ros Apskrities, k. a.: J. J. Kubkū ir M. Batutį.

Visi bendrai turėsime apkalbėti LDS vajuos klausimą. Kol kas mūsų kuopa gana silpnai pasirodė vajuos darbe.

Yra ir daugiau svarbių klausimų, kurie teks apkalbėti.

Lauksime visų narių dalyvaujant.

Narė.

Drama Žemaičių "Marti" Kiekvienas Turėtų Pamatyti

Valdyba.

Vaikučiai Linksmai Fraleido Laiką

Praeitą šeštadienį vaikučiai savo mokyklėlėje pamokų neturėjo. Jiems buvo suarušta puota, „dušų klaidžiojimo“ šventės proga. Vaikučiai buvo apsiręngę keistais kostiumais ir nusigrimavę. Jie žaidė įvairius žaidimus. Žodžių, jiems buvo suteiktos pilnos laisvės pasilinksminimui.

Vaikūčių motinos ir šiaip pritarėjos šiai mokyklėlei, sunėšė įvairių vaišių. Taip, kad jie vaišinosi įvairiausiais skanėstais.

Dovanas atnešė šios motinos: Zienienė, Povilaitienė, Woods, Slench, Dapsler, Isabella Pozer, Diamond ir O. Petrutienė.

Kitos draugės, kurios prisidėjo yra: Mrs. J. P. Stanley, Viktorija Petrutienė, Mrs. Juzėnas, Mrs. Petrauskas.

Širdingai dėkų visoms už įvertinimą šio didelio ir gražaus darbo. Vaikučiai pasitarė ir pareiškė, kad jie nori turėti savo komitetą, kuris rūpintis mokyklos reikalais.

Pirminku išsirinko Walter Doriną. Kitus valdybos narius išsirinko sekančiose pamokose, t. y. šį šeštadienį.

Į pamokas atėjo vėl 6 nauji mokiniai. Reikiška, turėsime 32 mokinius. Reikėtų sudaryti iki 50 mokinių. Tėvai pasirūpinkite pasiūsti savo vaikučius.

Beje, vaikučiai ruošiasi perstatyti gražią operetę "Mūsų mirės".

Nepamirškite sekančių pamokų. O. Petrutienė.

PEIPING, Lapkr. 2.—Mašiai už Kiring (Mandurijoj) vyksta didžiuliu įtempimu.

Komunistų vadovaujama armija tik 12 mylių atstu nuo Kirinkime dramą "Marti".

Šiais metais sukako 101 metai, kaip gimė tokį žymiojį Lietuvos dukrą, Julija Žemaitė. Pagerbimui jos, dalyvaukime parengime ir pamatykime jos kūrinių "Marti".

Meno Mylėtojas.

BRIGHTON PARK

LDS 76 kp. Susirinkimas

Šiandien, lapkričio 5 d., 7:30 v. v., įvyks LDS 76 kuopos susirinkimas Hollywood svet., 2417 W. st.

Šiame susirinkime yra gana svarbių reikalų aptarti. Ypatinai yra narių, kurie dar nepasimokėję duoklių už šį burtainį ir gali būti suspenduoti. Ateikite ir pasimokėkite duokles už visus metus, nes centras to prašo, kad galėtų sutvarkyti knygas.

Beje, šiame susirinkime dalyvaus LDS 2-ros Apskrities atstovė, kuri duos pranešimą iš abelno veikimo mūsų apskrities ribose.

Turėsime eilę svarbių klausimų aptarti. Vienas iš jų bendro bankieto reikalas, kuris įvyks lapkričio 15 d., Hollywood Inn svet.

Būkite visi nariai ir narės susirinkime.

Valdyba.

Vaikučiai Linksmai Fraleido Laiką

Praeitą šeštadienį vaikučiai savo mokyklėlėje pamokų neturėjo. Jiems buvo suarušta puota, „dušų klaidžiojimo“ šventės proga. Vaikučiai buvo apsiręngę keistais kostiumais ir nusigrimavę. Jie žaidė įvairius žaidimus. Žodžių, jiems buvo suteiktos pilnos laisvės pasilinksminimui.

Vaikūčių motinos ir šiaip pritarėjos šiai mokyklėlei, sunėšė įvairių vaišių. Taip, kad jie vaišinosi įvairiausiais skanėstais.

Dovanas atnešė šios motinos: Zienienė, Povilaitienė, Woods, Slench, Dapsler, Isabella Pozer, Diamond ir O. Petrutienė.

Kitos draugės, kurios prisidėjo yra: Mrs. J. P. Stanley, Viktorija Petrutienė, Mrs. Juzėnas, Mrs. Petrauskas.

Širdingai dėkų visoms už įvertinimą šio didelio ir gražaus darbo. Vaikučiai pasitarė ir pareiškė, kad jie nori turėti savo komitetą, kuris rūpintis mokyklos reikalais.

Pirminku išsirinko Walter Doriną. Kitus valdybos narius išsirinko sekančiose pamokose, t. y. šį šeštadienį.

Į pamokas atėjo vėl 6 nauji mokiniai. Reikiška, turėsime 32 mokinius. Reikėtų sudaryti iki 50 mokinių. Tėvai pasirūpinkite pasiūsti savo vaikučius.

Beje, vaikučiai ruošiasi perstatyti gražią operetę "Mūsų mirės".

Nepamirškite sekančių pamokų. O. Petrutienė.

PEIPING, Lapkr. 2.—Mašiai už Kiring (Mandurijoj) vyksta didžiuliu įtempimu.

Komunistų vadovaujama armija tik 12 mylių atstu nuo Kirinkime dramą "Marti".

Šiais metais sukako 101 metai, kaip gimė tokį žymiojį Lietuvos dukrą, Julija Žemaitė. Pagerbimui jos, dalyvaukime parengime ir pamatykime jos kūrinių "Marti".

Meno Mylėtojas.

Trijų Organizacijų Bendras Bankietas

Brighton parko LDS 76 kp. ir LLD 104 kuopa bendrai su Marquette Parko Giedrio klubui rengia šaunų bankietą. Jis įvyks lapkričio 15 d., 7:30 v. v., Hollywood Inn svet., 2417 W. 43 st.

Rengėjai sako, kad duos kalakutienos vakariene. Be to, bus ir kitokių skanumynų.

Tad prašome Chicagoos lietuvių pasilikti tą vakarą lietušų ir dalyvauti minėtame bankiete.

Vienas Iš Komiteto.

Aprisėdė Salaveičikas

Šeštadienį aprisėdė B. Salaveičikas su A. Šarkiu. Abu jaunavedžiai yra nuoširdūs pažangiečiai ir veikūs organizacijų nariai. Linkime jiems ilgo ir malonaus vedybinio gyvenimo. Draugė.

CHICAGIETIS NOREJO NUSIZUDYTI NEW YORKE

Prašešame, kad norėjęs išsiskirti nuo 86 aukšto, Empire State pastato, Vito Strazdas. Pasisekė jį sulaukyti nuo tos tragedijos.

Jis sakė, kad esat 24 metų, jo motina Harriet Strazdas gyvenanti Chicagoje, 3329 So. Morgan st. Tarnavęs armijoje ir buvęs saržentu.

Beje, policija ieškojusi Strazdienės minėtų antrašū, bet nesuradusi.

Prašešimai iš Kitur

ROCKFORD, ILL. Rockfordo Lietuvių Moterų Klubas susirinkimas įvyks lapkričio 7, penktadienį, J. Raškevičiaus svetainėje, 730 val. vakaro. Malonėkite visos narės atliankyti. Bus svarbių reikalų svarstyti. Po susirinkimo bus užkandžių. Sekr.

DETROIT, MICH. Detroito Organizacijų Sąjūdo konferencija įvyks šeštadienį, lapkričio (Nov.) 8 d., 7:30 val. vak. Draugių svetainėje, 4097 Porter St. Visi delegatų dalyvaukite, nes daug svarbių dalykų turėsime aptarti. Bus išduotas raportas iš atsiliepusio pikniko rugėjo 28 d. ir bus visoms drauostoms padalintas pelnas. Taigi atliankykite, kad galėtumėte savo draugiškus raportus parnešti ir pinigų, kuriuos gaus kiekviena draugių. Sąjūdo pirm. S. Tvarijonas. (6c7)

Vietiniai Prašešimai

ROSELAND, ILL. LDS 139 Kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, lapkričio 5 d., 8 val. vak. Liet. Kultūros svet., 10413 S. Michigan Ave. Visi nariai malonėkite dalyvauti. Sekr. K. Dagis. (4c5)

BRIGHTON PARK

LDS 76-tos kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, lapkričio 5 d., Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Visi būkite laiku, nes svarbių taurių ir raportų. Pradžią 7:30 v. v. P. D.

Pajieškojimas

Pasieškau A. Elewekes (Alivkos), kuris gyvena 705 Carnegie Ave., Cleveland, Ohio, Gyveno ir Chicagoje. Mirė spalio (Oct.) 29 d., 1947 m. Prašu giminių atsiuškū, jog dukterį Mrs. P. Miller. 9588 State Road, North Royalton, O. (1c7)

Aprūpinkit savo gimines Europoje

Motėris ir vaikams įtravus dydiu šėvėrykai \$5.00 vertės tik už \$2.00 DIDELIS PASIRINKIMAS.

Albert Janik Shoe Store

8952 Commercial Ave. SAGINAW 8955

HELP WANTED—MALE

MATERIAL HANDLERS
Burnishing Room.
Permanent Positions.
Good incentive wages.
VAUGHAN NOVELTY MFG. CO.
3211 W. Carroll Ave.

HELP WANTED—FEMALE

REIKIA MOTERS
Dirbti prie Steam Table. Turi mokėti gerai atskaityti pinigus.
Alga \$40.00 ir savaitė ir valgis.
823 W. Adams

REIKALINGAS židionius. Turi būti židionius umios narų arba įstoti. Gėles užmėti darba, perimti visus rakandus, įrankius ir fiata. Priežastis perdavimo: apdizijame miesta. Kreipkitės:
Phone Crawford 7414.

PASIKLAUSYKITE

Visų Mėglamlaustus
BUDRIKORADIO PROGRAMUS
Sekmad. WCFL Stoties
9:30 val. vak.
Ketvirtad. WHFC Stoties
7:00 val. vak.

BUDRIKO KRAUTUVEJE visuomet rasite geriausios kokybės — RAKANDUS, RADIOS ir JET-SET, perdirbtus maisto baltymus ir visomet mandagų patarnavimą. Atsilankykite.

VISI DEPARTMENTAI PATALPINTI VIENAME BALTAME NAME
Krautuvė atdara kiekvieną dieną. Vasaros metu atdara vakarais — Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais iki 9-tai valandos.

JOS. F. BUDRIK, Inc

3241 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.
Tel.—CALUMET 7237

Smarkus Juokdarys

Ciela doleri užmokėjau už šią skrybę; būčiau geriau praleidusi KEN'S KLUBE.

Kenstavičiai

718 W. 31st St.
VICtory 0840

IVAIRUS SKELBIMAI

PRAŠOME PRANEŠTI
Jei kas turite ar manote greitai leisti kurti turistų fiata, rindai 2-ju ar daugiau kambarių, malonėkite pranešti į Vilnių, 3116 S. Halsted St.
Phone Victory 1232.
(11c18)

GENERALIS REMONTAS

Pamūrinam po namais cementinius bet betoninius pamatus. Išsklaima stūbas—nuoauja dailis įdėjame. Atlikame generalinį cementavimą. Mes budvojame ir įtamose kaminius. —Apskaičiuojame—
HATLO CONTRACTOR
3748 S. Halsted Street
YARDS 7755

SPORT CLUB

EDDIE RUBAS, Savininkas
Televizija, mūdėrniškios bootha ypatinai maloni aplinka ir švaidžios fiata.
2515 WEST 63RD STREET
Telefonas Prospect 6289

Medicinos Doktorai

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Res. Tel. REPUBLIC 0054
Jėgu neatliankyti —
Sauk KEDJE 2868
VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet, ir
nuo 6 iki 9 val. vakarais
Trečiadienio vakarais ir
Sekmadieniais pagal susitarimą.

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
PRAITAIKO AKINIUS
744 W. 35th Street
Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-9
Pirmadieniais tik 2 iki 4.
Šventadieniais 11-12.

DR. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakarė;
Nedėl., Sered., Subat. vakarais tik
pagal sutartį.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos: 1-3 ir 6-8:30 P. M.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. BERTASH
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)
Valand.: 1 iki 3, ir 6:30 iki 8:30 P. M.
Trečiadienį. Ir šėdant, nuo 1 iki 3 popiet.

DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS
KOJU SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 yto iki 9 vakaro.

DR. B. C. BRUZAS
DENTISTAS
4003 Archer Avenue
(Arti California Ave.)
VALANDOS: nuo 9 yto iki 8 vakaro
Trečiadieniais susitarus.

DR. C. Z. VEZEL
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 47th Street)
VALANDOS:
9 ryte iki 8 vak. Trečiadien. susitarus.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARDS 1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akimis
Ištaiso

Ofisas ir Kliniką Dirbtuvė
3401 S. HALSTED STREET
Kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Trečiadien. nuo 10 iki 12 val. dieną

Geriausią Proga
Jei turite pardavimui namą, būdą, ar žemę, tai skubėkite "Vilnyje", — turėsite pasisekęs.
Taispji net nori gauti darbininkų ar darbininkų — pasieškite "Vilnyje".
Būtinio reikalais kreipkitės
"Vilnis" Administracija
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

SVARBU ORGANIZACIJOMS IR PAVIENIAMS
Jei turite bile kokių spaudos darba ir norite, kad būtų greitai atliktas, kreipkitės į Darbininkų Spauštuvę, — greitai gausite darba.
3116 South Halsted Street
Chicago 8, Ill. Tel. VICtory 3288

Dienrašis "Vilnis" yra darbo žmonių švietėjas ir organizatorius. Tad kiekvienas samoningas darbininkas netik turi jį skaityti, bet ir kitus paraginti, kad skaitytų.